TIESAS RĪKOJUMS (septītā palāta)

2025. gada 8. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesas Reglamenta 99. pants – Tiesnešu vecuma pensija – Aprēķina bāze – Norīkojuma dienas naudas neņemšana vērā – Izslēgšana ar budžeta deficīta novēršanu saistītu iemeslu dēļ – LES 2. pants – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – Tiesnešu neatkarības princips – Dalībvalstu likumdošanas varas un izpildvaras kompetence samazināt tiesnešu atalgojumu – Nosacījumi

Lietā C-257/25

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Neamț* (Njamcas apgabaltiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2025. gada 7. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2025. gada 7. aprīlī, tiesvedībā

B.V.

pret

I.J.,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Šalīns [*F. Schalin*], tiesneši M. Gavalecs [*M. Gavalec*] (referents) un Z. Čehi [*Z. Csehi*],

ģenerāladvokāts: D. Špīlmans [*D. Spielmann*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu lemt, izdodot motivētu rīkojumu atbilstoši Tiesas Reglamenta 99. pantam,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 2. pantu un 19. panta 1. punkta otro daļu kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu.

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp B.V., kas ir pensionēts tiesnesis, un I.J. (Rumānijas Tiesu inspekcija) par pēdējās minētās atteikumu izsniegt B.V. standarta apliecinājumu, kurā norādīta viņa saņemtā norīkojuma dienas nauda, lai pārskatītu viņa pensijas maksājumus.

Atbilstošās tiesību normas

Agrākais likums par tiesnešu statusu

3 2004. gada 28. jūnija *Legea nr. 303 privind statutul judecătorilor și procurorilor* (Likums Nr. 303 par tiesnešu un prokuroru statusu; pārpublicēts 2005. gada 13. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 826), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "agrākais likums par tiesnešu statusu"), 82. panta 1. punktā būtībā bija paredzēts, ka tiesneši vismaz ar 25 gadu darba stāžu tiesneša amatā, "sasniedzot 60 gadu vecumu, var saņemt vecuma pensiju 80 % apmērā no aprēķina bāzes, kas ietver mēneša bruto klasifikācijas pabalstu vai bruto mēneša pamatalgu, un piemaksas, kas saņemtas par pēdējo nodarbinātības mēnesi pirms pensionēšanās dienas".

2005. gada 18. oktobra Valdības lēmums Nr. 1275

4 Metodisko normu, kas apstiprinātas ar 2005. gada 18. oktobra *Hotărârea Guvernului nr. 1275 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, referitoare la pensiile de serviciu și la acordarea indemnizațiilor pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani* (Valdības lēmums Nr. 1275 par metodisko normu apstiprināšanu, lai piemērotu pārpublicēto Likumu Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuroru statusu un pārpublicēto Likumu Nr. 47/1992 par Konstitucionālās tiesas organizāciju un darbību, saistībā ar vecuma pensijām un pabalstu piešķiršanu bērnu audzināšanai līdz divu gadu vecumam; 2005. gada 3. novembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 979), 7. panta 1. un 3. punktā noteikts:

"1. Vecuma pensija, kas paredzēta 82. panta 1. un 2. punktā, ir 80 % no vidējiem bruto ienākumiem, kas gūti pēdējos 12 nodarbinātības mēnešos pirms pensionēšanās dienas.

[..]

3. Papildus ikmēneša bruto klasificēšanas pabalstam saņemtajos bruto ienākumos ietilpst arī pastāvīga vai nepastāvīga rakstura peļņa. Bruto ienākumos neietilpst nedz summas, kas saņemtas kā prēmijas, atlīdzības, izdevumu atlīdzināšana, maksājumu atmaksa par citu laika periodu, nedz arī atlīdzība, kas vienāda ar septiņiem mēneša bruto klasifikācijas pabalstiem un paredzēta likuma 81. panta 1. punktā, vai citi maksājumi, kas nav saistīti ar atalgojumu."

5 Saskaņā ar šo metodisko normu 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu:

"Nosakot vecuma pensiju, pensijas dokumentācijā iekļauj:

[..]

b) vecuma pensijas standarta apliecinājumu [..], kuru sagatavojusi pēdējā darbavieta un kurā norādīts darba stāžs tiesā vai prokuratūrā, darba stāžs tikai tiesneša un prokurora amatā, vidējie bruto ienākumi, kas gūti pēdējos 12 nodarbinātības mēnešos pirms pensionēšanās dienas, un bruto ienākumi, kas gūti pensionēšanās dienā."

OUG Nr. 27/2006

6 2006. gada 29. marta *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor și procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției* (valdības steidzamības kārtībā pieņemtais Rīkojums Nr. 27 par tiesnešu, prokuroru un citu pie tiesu sistēmas piederošo darbinieku atalgojumu un citām tiesībām; 2006. gada 7. aprīļa *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 314; turpmāk tekstā – "*OUG* Nr. 27/2006") 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēts:

"Tiesnešiem, prokuroriem, tiem pielīdzinātam personālam un tiesnešiem asistentiem, kuri ir norīkoti vai deleģēti darbam citā vietā, kas nav viņu dzīvesvieta, visā deleģēšanas vai norīkošanas laikā ir tiesības uz šādiem maksājumiem:

a) dienas nauda 2 % apmērā no bruto mēneša atalgojuma, kuras apmērs nedrīkst būt mazāks par to, kas paredzēts budžeta iestāžu darbiniekiem;".

Jaunais likums par tiesnešu statusu

7 2022. gada 15. novembra *Legea nr. 303 privind statutul judecătorilor și procurorilor* (Likums Nr. 303 par tiesnešu un prokuroru statusu; 2022. gada 16. novembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1102) stājās spēkā 2022. gada 16. novembrī un tika grozīts ar 2023. gada 19. oktobra *Legea nr. 282 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr. 227/2015 privind codul fiscal* (Likums Nr. 282, ar ko groza un papildina normatīvos aktus dienesta pensiju jomā, kā arī Likumu Nr. 227/2015 par nodokļu kodeksu; 2023. gada 20. oktobra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 950; turpmāk tekstā – "jaunais likums par tiesnešu statusu").

8 Pēc šiem grozījumiem jaunā likuma par tiesnešu statusu 211. pants tika papildināts ar 4.[1] punktu, saskaņā ar kuru no 2024. gada 1. janvāra:

"Aprēķina bāze vecuma pensijas noteikšanai neietver summas, kas saņemtas par prēmijām, piemaksām, izdevumu atlīdzināšanu, darba algas maksājumus, kas atbilst citam laikposmam, nevis tam, kas ņemts vērā, nosakot tiesības uz pensiju, dienas naudu vai citus maksājumus, kas nav pastāvīgi."

9 Likumprojekta, kura iznākumā tika izdarīti šie tiesību aktu grozījumi, paskaidrojuma rakstā noteikts, ka "vecuma pensiju apmēra pārvērtēšana nav pielīdzināma šo pensiju saņēmēju ekspropriācijai, bet tās mērķis ir samazināt pensijas maksājumus saistībā ar valsts budžeta publiskajām saistībām pašreizējā situācijā. Vecuma pensiju pārrēķins arī nav līdzvērtīgs konstitucionālo tiesību ierobežojumam, bet ir nepieciešams, lai samazinātu budžeta izdevumus".

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

10 Prasītājs pamatlietā B.V. pildīja tiesneša pienākumus līdz 2022. gada 1. decembrim, kad pensionējās. Laikposmā, kurā viņš bija tiesnesis inspektors Rumānijas Tiesu inspekcijā, proti, no 2018. gada 28. decembra līdz 2022. gada 1. decembrim, viņš saņēma norīkojuma dienas naudu, kas saskaņā ar *OUG* Nr. 27/2006 13. panta 1. punkta a) apakšpunktu atbilst 2 % no ikmēneša bruto klasifikācijas pabalsta.

11 Lai aprēķinātu savas pensijas tiesības, B.V. 2022. gada 10. novembrī lūdza Rumānijas Tiesu inspekcijas galveno inspektoru izsniegt standarta apliecinājumu, kurā norādīti viņa bruto ienākumi 2022. gada novembrī, ieskaitot norīkojuma dienas naudu. 2022. gada novembrī tā esot bijusi 10 143 Rumānijas lejas (RON) (aptuveni 2000 EUR).

12 Rumānijas Tiesu inspekcija atteicās apmierināt B.V. lūgumu, pamatojoties uz to, ka šīs dienas naudas summa nav iekļauta pensijas aprēķina pamatā, kas paredzēts agrākā likuma par tiesnešu statusu 82. panta 1. punktā.

13 2023. gada novembrī B.V. apstrīdēja šo atteikumu *Tribunalul Neamț* (Njamcas apgabaltiesa, Rumānija), kas ir iesniedzējtiesa.

14 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka kopš agrākā likuma par tiesnešu statusu stāšanās spēkā Rumānijas tiesnešiem ir atzītas tiesības saņemt vecuma pensiju, kas atbilst 80 % no aprēķina bāzes, kura atkarībā no situācijas ietver bruto klasifikācijas ikmēneša pabalstu vai mēneša bruto pamatalgu, kā arī piemaksas, kas saņemtas pēdējā nodarbinātības mēnesī pirms pensionēšanās.

15 Iesniedzējtiesa norāda, ka, pirmkārt, pēc tam, kad *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) norīkojuma dienas naudu bija kvalificējusi kā maksājumu ar darba algas raksturu, jo īpaši 2022. gada 7. februāra un 2023. gada 13. marta nolēmumos, tā ar 2024. gada 11. novembra lēmumu (2024. gada 17. decembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1269) šo dienas naudu izslēdza no pensijas aprēķina bāzes un, otrkārt, kopš 2024. gada 1. janvāra šāds risinājums ir skaidri paredzēts jaunā likuma par tiesnešu statusu 211. panta 4.[1] punktā.

16 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa jautā, vai, tā kā tiesiskajā regulējumā, kas reglamentē tiesnešu atalgojumu, nav objektīva kritērija, minētā pabalsta izslēgšana no vecuma pensijas aprēķina bāzes neapdraud tiesnešu neatkarības principu, kurš izriet no LES 2. un 19. panta, kā arī Hartas 47. panta un saskaņā ar kuru tiesnešiem ir jāsaņem stabils atalgojums, kas ir saistīts ar ieņemamā amata nozīmīgumu un īpatnībām. Šis punkts esot uzsvērts arī dažādos starptautiskajos dokumentos, īpaši 2010. gada 17. novembrī pieņemtā Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikuma CM/Rec(2010) 12 "Tiesneši: neatkarība, efektivitāte un pienākumi" 54. punktā un Eiropas Hartas par tiesnešu statusu, ko Eiropas Padome pieņēmusi Strasbūrā 1998. gada 10. jūlijā, 6.4. punktā.

17 Šādos apstākļos *Tribunalul Neamț* (Njamcas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [LES] 2. pants, kurā, nosakot Eiropas Savienības pamatā esošās vērtības, ietverta atsauce uz tiesiskuma ievērošanu, kā arī [LES] 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar [Hartas] 47. pantu, saskaņā ar kuriem dalībvalstīm jānodrošina efektīva tiesību aizsardzība tiesā, kuras pamatā ir tiesības vērsties neatkarīgā un objektīvā tiesā, jāinterpretē tādējādi, ka tiesnešu neatkarības princips nepieļauj atteikumu iekļaut tiesību uz [vecuma pensiju] tvērumā arī atalgojuma daļu,

kuru veido [norīkojuma dienas nauda], kas nav tikusi izmaksāta, atlīdzinot faktiskos izdevumus saistībā ar norīkojumu, piemēram, ceļa, mājokļa vai ēdināšanas izdevumus, kas tiek piešķirti tiesnešiem, kuriem ir norīkoto/deleģēto tiesnešu statuss, jo šis atteikums ir atkāpe no mehānisma, saskaņā ar ko tiesnešu [vecuma pensija] ir nosakāma, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kuri nav atkarīgi no izpildvaras un likumdošanas varas patvaļīgas iejaukšanās un kuru piemērošanas dēļ tiek pastāvīgi samazināts tiesnešu atalgojuma līmenis, pārkāpjot konstitucionālās garantijas tam, ka tiesnešiem tiek nodrošināts atalgojums atbilstoši viņu amata cieņai un pienākumu apjomam, kā arī tam, ka tiesu sprieži neatkarīgas tiesas un neatkarīgi tiesneši?"

Par prejudiciālo jautājumu

18 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja atbilde uz šo jautājumu nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokāta uzklausīšanas jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.

19 Šajā lietā ir jāpiemēro šī tiesību norma.

20 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LES 2. pants un LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar Hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tiesnešu neatkarības princips nepieļauj atteikumu vecuma pensijas aprēķinā ņemt vērā norīkojuma dienas naudu, ja šāds atteikums, pirmkārt, ir atkāpe no mehānisma, saskaņā ar kuru tiesnešu vecuma pensija tiek noteikta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas nav atkarīgi no izpildvaras un likumdošanas varas patvaļīgas iejaukšanās, un, otrkārt, izraisa pensionēto tiesnešu atalgojuma līmeņa ilgstošu samazināšanos.

21 Kā izriet no Tiesas judikatūras, lai gan saskaņā ar tiesiskumu raksturojošo varas dalīšanas principu jānodrošina tiesu neatkarība no dalībvalsts likumdošanas varas un izpildvaras, tomēr tas vien, ka šie varas atzari ir iesaistīti tiesnešu atalgojuma noteikšanā, pats par sevi nevar nedz radīt tiesnešu atkarību no tiem, nedz radīt šaubas par tiesnešu neatkarību vai objektivitāti. Dalībvalstīm faktiski ir plaša rīcības brīvība, izstrādājot budžetu un lemjot par dažādiem valsts izdevumu posteņiem. Šī plašā rīcības brīvība ietver šo izdevumu, un it īpaši tiesnešu atalgojuma, aprēķināšanas metodes noteikšanu, jo valsts likumdošanas vara un izpildvara vislabāk var ņemt vērā dalībvalsts konkrēto sociālekonomisko kontekstu, kurā šis budžets jāveido un kurā jāgarantē tiesnešu neatkarība (spriedums, 2025. gada 25. februāris, *Sąd Rejonowy w Białymstoku* un *Adoreikė*, C-146/23 un C-374/23, EU:C:2025:109, 50. un 51. punkts).

22 Tomēr valsts noteikumi par tiesnešu atalgojumu indivīdiem nedrīkst radīt pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu neuzņēmību pret ārēju elementu iedarbību un par viņu neitralitāti attiecībā uz pretnostatītajām interesēm. Šajā nolūkā hartas, ziņojumi un citi dokumenti, ko izstrādājušas Eiropas Padomes vai Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmā ietilpstošas struktūras, var sniegt atbilstošas norādes Savienības tiesību interpretācijai saistībā ar šajā jomā pieņemtām valsts tiesību normām (spriedums, 2025. gada 25. februāris, *Sąd Rejonowy w Białymstoku* un *Adoreikė*, C-146/23 un C-374/23, EU:C:2025:109, 52. un 53. punkts).

23 Kā Tiesa ir norādījusi 2025. gada 25. februāra sprieduma *Sąd Rejonowy w Białymstoku* un *Adoreikė* (C-146/23 un C-374/23, EU:C:2025:109) 65. punktā, dalībvalsts likumdošanas vara un izpildvara var atkāpties no valsts tiesiskā regulējuma, kurā objektīvi ir ietverta atalgojuma noteikšanas kārtība, nolemjot samazināt šī atalgojuma apmēru, ar nosacījumu, ka tiek izpildītas noteiktas prasības.

24 Pirmkārt, saskaņā ar tiesiskās drošības principu tiesnešu algas vai to vecuma pensijas samazināšanas pasākumam jābūt objektīvi, paredzami un pārskatāmi noteiktam tiesību aktos (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Šajā ziņā jāprecizē, ka paredzamības prasība ir izpildīta, ja attiecīgā persona no atbilstošās tiesību normas formulējuma, vajadzības gadījumā izmantojot interpretāciju, ko tai sniedz attiecīgās valsts tiesas, var uzzināt, kāds ir šīs tiesību normas tvērums (pēc analoģijas skat. spriedumus, 2007. gada 3. maijs, *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, 50. punkts, kā arī 2025. gada 26. jūnijs, *Makeleio* un *Zougla*, C-555/23 un C-556/23, EU:C:2025:484, 88. punkts). Tiesiskās drošības princips, kas prasa, lai tiesību normas būtu skaidras un precīzas un lai to piemērošana personām būtu paredzama, it īpaši, ja tās var radīt nelabvēlīgas sekas, nevar tikt saprasts kā tāds, ar kuru Savienības likumdevējam vai tiesai tādas tiesību normas ietvaros, kuru pieņem pirmais minētais, bet otrais interpretē, ir noteikts pienākums minēt dažādus konkrētus gadījumus, kuros abstrakta tiesību norma var tikt piemērota, jo visus šos gadījumus nevar noteikt iepriekš (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2025. gada 1. augusts, *Timchenko*/Padome, C-703/23 P, EU:C:2025:608, 33. punkts).

26 Otrkārt, tiesnešu algas vai viņu vecuma pensijas samazinājuma pasākumam jābūt pamatotam ar vispārējo interešu mērķi, piemēram, ar prasību novērst pārmērīgu valsts budžeta deficītu LESD 126. panta 1. punkta izpratnē, ar precizējumu, ka dalībvalsts iespēja atsaukties uz šādu prasību nenozīmē, ka pret to jāuzsāk procedūra saskaņā ar 12. protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas pievienots LES un LESD pielikumā (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Skaidri jānorāda ar budžetu saistītie iemesli, kas pamatojuši tāda pasākuma veikšanu, ar kuru tiek izdarīta atkāpe no vispārējām tiesību normām par tiesnešu atalgojumu. Turklāt, izņemot pienācīgi pamatotus ārkārtas apstākļus, šiem pasākumiem nav jābūt īpaši vērstiem tikai uz valsts tiesu locekļiem un tiem ir jāietilpst plašākā sistēmā, kuras mērķis ir panākt, lai lielāks skaits valsts civildienesta darbinieku ieguldītu vēlamajos budžeta pasākumos (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Kā paredzēts 2010. gada 17. novembra ieteikuma CM/Rec(2010) 12 54. punktā, "būtu jāievieš īpašas tiesību normas kā garantija pret atalgojuma samazinājumu, kas vērsts konkrēti uz tiesnešiem". Savukārt, kā precizēts šī ieteikuma paskaidrojuma raksta 57. punktā, "norma, kuras mērķis ir novērst konkrēti pret tiesnešiem vērstu atalgojuma samazināšanu, neliedz tādu atalgojuma samazināšanu, kas iekļaujas valsts politikā, kura ir vērsta uz valsts dienestā strādājošo vispārēju atalgojuma samazināšanu".

29 Tādējādi, ja dalībvalsts veic budžeta ierobežošanas pasākumus, kas attiecas uz tās ierēdņiem un citiem publiskajā sektorā strādājošajiem, tā – sabiedrībā, kurā valda solidaritāte, kā uzsvērts LES 2. pantā, – var nolemt piemērot šos pasākumus arī valsts tiesnešiem (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Treškārt, atbilstoši samērīguma principam, kas ir vispārējs Savienības tiesību princips, tādam pasākumam, kura mērķis ir samazināt tiesnešu atalgojumu, jābūt piemērotam, lai nodrošinātu izvirzītā vispārējo interešu mērķa sasniegšanu, tam jāaprobežojas ar to, kas ir absolūti nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, un tas nedrīkst būt nesamērīgs ar minēto mērķi – tas nozīmē, ka ir jāizsver šī mērķa nozīmīgums un iejaukšanās tiesu neatkarības principā smagums (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 30. punkts).

31 Tomēr, ņemot vērā šī rīkojuma 21. punktā atgādināto dalībvalstu plašo rīcības brīvību, izstrādājot budžetu un lemjot par dažādiem valsts izdevumu posteņiem, dalībvalsts var veikt leģislatīvu pasākumu, kura mērķis ir nevis atkāpties no pamata tiesiskā regulējuma, kurā noteikts tiesnešu atalgojums, lai pārvarētu budžeta krīzi, bet grozīt šo tiesisko regulējumu nākotnē, samazinot viņu atalgojumu, lai ilgtermiņā uzlabotu savu budžeta stāvokli (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 32. punkts).

32 Tiesnešu neatkarības princips, kas izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas kopsakarā ar LES 2. pantu, nevar liegt veikt šādus grozījumus, pat ja tie nav ierobežoti laikā, ja vien no jauna noteiktais tiesnešu atalgojuma līmenis joprojām ir pietiekams, lai nodrošinātu viņu neatkarību. Tiesnešu neatkarības saglabāšana prasa, lai, neraugoties uz to, ka viņiem tiek piemērots budžeta ierobežošanas pasākums, tiesnešu atalgojuma līmenis joprojām atbilstu viņu īstenoto funkciju nozīmīgumam, lai viņi paliktu pasargāti no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas var apdraudēt viņu neatkarību tiesas spriešanā un ietekmēt viņu lēmumus (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 33. un 34. punkts).

33 Tiesnešu atalgojuma līmenim, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sociāli ekonomisko kontekstu, jābūt pietiekami augstam, lai tiem piešķirtu neapšaubāmu ekonomisko neatkarību, kas viņus var pasargāt no riska, ka iespējama ārēja iejaukšanās vai spiediens varētu kaitēt to lēmumu neitralitātei, kuri viņiem jāpieņem. Tādējādi atalgojuma līmenim jābūt tādam, kas aizsargā tiesnešus pret korupcijas risku. Lai novērtētu, vai tiesnešu atalgojums ir atbilstošs, it īpaši jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts ekonomiskā, sociālā un finansiālā situācija. Tādējādi ir atbilstīgi salīdzināt tiesnešu vidējo atalgojumu ar vidējo algu minētajā valstī (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 35. un 36. punkts).

34 Šie apsvērumi *mutatis mutandis* attiecas arī uz pensionētiem tiesnešiem. Proti, tas, ka strādājošajiem tiesnešiem ir garantija, ka viņi pēc pensionēšanās saņems pietiekami lielu pensiju, to darbības laikā var viņus pasargāt no korupcijas riska (spriedums, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šajā ziņā jānorāda uz 2010. gada 17. novembra ieteikuma CM/Rec(2010) 12 54. punktu, saskaņā ar ko "būtu jānodrošina [..] vecuma pensijas izmaksa, kuras apmēram vajadzētu būt samērīgam ar amatā esošo tiesnešu atalgojuma līmeni". Tāpat no šī rīkojuma 16. punktā minētās Eiropas Hartas par tiesnešu statusu 6.4. punkta izriet, ka ar šo statusu tiesnešiem, "kas ir sasnieguši likumā noteikto dienesta attiecību izbeigšanas vecumu pēc tam, kad viņi ir veikuši profesionālo darbību noteiktā laikposmā, jāgarantē tāda vecuma pensijas izmaksa, kuras līmenis ir pēc iespējas tuvāks viņu pēdējā atalgojuma par tiesas spriešanu līmenim".

36 Ceturtkārt, algas samazinājuma pasākumu jāvar efektīvi pārbaudīt tiesā saskaņā ar procesuālo kārtību, kas paredzēta attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos.

37 Lai gan LESD 267. pantā paredzētajā procedūrā Tiesai nav jāpiemēro Savienības tiesību normas konkrētam gadījumam, Tiesa, lai sniegtu iesniedzējtiesām noderīgu atbildi, var tām dot norādes, balstoties uz pamatlietas dokumentiem, kā arī tās rīcībā esošajiem rakstveida apsvērumiem, lai dotu iesniedzējtiesai iespēju pieņemt nolēmumu (spriedums, 2025. gada 25. februāris, *Sąd Rejonowy w Białymstoku* un *Adoreikė*, C-146/23 un C-374/23, EU:C:2025:109, 77. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

38 Šajā ziņā Tiesa norāda, ka šajā gadījumā ne agrākajā likumā par tiesnešu statusu, ne 2005. gada 18. oktobra Valdības lēmumā Nr. 1275, ne *OUG* Nr. 27/2006 nav skaidri atrisināts jautājums, vai norīkojuma dienas nauda ir uzskatāma par darba algas maksājumu. Ņemot vērā arī šī rīkojuma 15. punktā minētās *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) judikatūras svārstības, tas liek domāt, ka tiesības uz šīs dienas naudas iekļaušanu vecuma pensijas aprēķinā nevar uzskatīt par pietiekami pamatotām Rumānijas tiesībās (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2025. gada 5. jūnijs, *Curtea de Apel Bucureşti* (Tiesnešu pensionēšanās pabalsta atcelšana), C-762/23, EU:C:2025:400, 48. punkts).

39 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka LES 2. pants un LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar Hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tiesnešu neatkarības princips pieļauj atteikumu vecuma pensijas aprēķinā ņemt vērā norīkojuma dienas naudu, ja šāds atteikums, pirmkārt, atkāpjas no mehānisma, saskaņā ar kuru tiesnešu vecuma pensija tiek noteikta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas nav atkarīgi no izpildvaras un likumdošanas varas patvaļīgas iejaukšanās, un, otrkārt, ilgstoši samazina pensionēto tiesnešu atalgojuma līmeni.

Par tiesāšanās izdevumiem

40 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

LES 2. pants un LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tiesnešu neatkarības princips pieļauj atteikumu vecuma pensijas aprēķinā ņemt vērā norīkojuma dienas naudu, ja šāds atteikums, pirmkārt, atkāpjas no mehānisma, saskaņā ar kuru tiesnešu vecuma pensija tiek noteikta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas nav atkarīgi no izpildvaras un likumdošanas

varas patvaļīgas iejaukšanās, un, otrkārt, ilgstoši samazina pensionēto tiesnešu atalgojuma līmeni.

[Paraksti]